

הפעלת קבלני ניקיון ופינוי אשפה

הקדמה - עיקרי הממצאים וההמלצות

1. כללי

- 1.1. עיריית בת-ים, באמצעות מחלקת התברואה, מפעילה שלושה קבלנים חיצוניים, המועסקים בביצוע פעולות ניקיון ופינוי אשפה ברחבי העיר.
- 1.2. שלושה קבלנים אלו מבצעים את מרבית פעילויות הניקיון ופינוי אשפה בעיר בת-ים. בתחום פינוי האשפה מבתי התושבים מועסקים גם צוותים של עובדי עירייה.
- 1.3. בעקבות תלונה שהגיעה לח"מ אודות עבודתו של קבלן פינוי אשפה וגזם מרחובות העיר, נפתחה על-ידי המבקר בדיקה יסודית של פעילות הקבלן ובעקבותיה בדיקה של עבודת יתר הקבלנים.

2. פעילות קבלני הניקיון

- 2.1. עיריית בת-ים מעסיקה את הקבלנים הבאים:
חב' דשא רם צח- לאיסוף ופינוי אשפה בבתים ומכולות. החברה מועסקת מיוני 96'. החוזה עם החברה הסתיים באפריל 2000 והוארך עד לבחירת קבלן חדש. הנושא מצוי על שולחנה של ועדת המכרזים.
חב' מאיה - לפינוי פסולת וגזם מרחובות העיר. החברה מועסקת מפברואר 98'.
חב' פרח השקד - לניקוי וטאוט רחובות. החברה מועסקת מיוני 98'.
- 2.2. עלות עבודה קבלנית זו לעירייה הגיעה בשנת 1999 לכדי 13.9 מליון ש"ח לפי הפרוט:
חב' דשא רם צח 6.7 מליון ש"ח.
חב' מאיה 1.6 מליון ש"ח.
חב' פרח השקד 5.6 מליון ש"ח.
- 2.3. לצורך בדיקת הנושא, נבדקו חוזי העסקה של הקבלנים, מסמכים ודוחות הפיקוח של מחלקת התברואה דוחות שפיכת הפסולת באתר חירייה. כמו-כן שוחחה הביקורת עם כל המנהלים המעורבים בפעילותה של מחלקת התברואה ומנהל אתר חירייה.
- 2.4. הביקורת בדקה את הנושאים הבאים:
אופן ביצוע עבודת הקבלן אל מול החוזה.
אופן הפיקוח והבקרה של מחלקת התברואה על הקבלן.
חשבונות ותשלומים לקבלן.
- 2.5. פרוט מלא של דוחות הביקורות על כל אחת מהחברות הקבלניות - ראה בפרקים א'-ג'.

3. ממצאים עיקריים

- 3.1. באופן כללי מצאה הביקורת ליקויים חמורים בעיקר באופן עבודתה והפעלתה של חברת מאיה, העובדת בפינוי אשפה וגזם מרחובות העיר, בעוד שהפעלתם של קבלני פינוי האשפה דשא רם צח וקבלני הניקיון והטאוט חברת פרח השקד, נעשה באופן תקין יותר ועם רמת ליקויים שניתן לתקנם במהירות.
- 3.2. אופן הפיקוח והבקרה של מנהל האגף, חשב האגף וכלל המנהלים במחלקת התברואה על הקבלנים לקוי וחסר, והדבר איפשר לחלק מהקבלנים לנצל פרצות אלו בפיקוח ולא לבצע את כל המוטל עליהם בחוזה ולקבל תשלום מלא עבור עבודה שחלקה לא בוצע.

- 3.3. צוות המנהלים במחלקת התברואה בחלקו עיף ושבע שנים בעבודתו במחלקת התברואה, וחלקו אינו מתאים מקצועית לביצוע עבודת ניהול, פיקוח ובקרה על הקבלנים, ומתקבל הרושם, שיש צורך לבצע בדחיפות בדק בית יסודי במחלקה זו ובבדיקת כל דפוסי עבודתם של המנהלים.
- 3.4. אופן הבקרה והפיקוח של מנהל האגף וחשב האגף על פעילותה של המחלקה, רמת תפקודם של מנהלים ואופן הפעלתם של הקבלנים מביאים למסקנה, כי זו לא היתה ולא פעלה כלל באופן המצופה ממנה ולפיכך ראוי, כי בעקבות ארועים אלו במחלקת התברואה ייערך בדק בית יסודי לגבי האופן שבו מנהל אגף צריך לפעול, לבקר ולפקח על מנהלי מחלקותיו.
- 3.5. בעקבות לקחי הביקורת, מנהל מחלקת התברואה סיים את עבודתו ופרש לגמלאות והוחל ברענון צוות מנהלי המשנה. משרת מנהל למחלקה תאוויש בקרוב לאחר פרסום מכרז בנושא. בינתיים מבצע מנהל אגף חזות העיר את תפקיד מנהל המחלקה. כמו-כן, רועננו נוהלי העבודה והוסדרה מחדש כל מערכת הדיווח והבקרה היומית והחודשית והמעקב השוטף אחר מכסות עבודתם של הקבלנים.

4. הכרת החוזה

- 4.1. חוזה הפעלתם של הקבלנים אינו מוכר לכל המנהלים במחלקת התברואה והממונים על הפעלתם של הקבלנים, המאשרים את מכסות עבודתם המוגדרות בחוזה. במהלך הביקורת ניתנה הוראה למנהל המחלקה לוודא, כי בידי כל אחד ממנהלי המשנה יימצא החוזה של העסקת הקבלן עליו הינו אחראי. אולם, גם ליישם הוראה פשוטה זו צריך היה זמן רב והוראות חוזרות ונשנות.
- 4.2. הוכנסו שינויים בעל-פה באישור מנהל האגף, בחלקם שינויים מהותיים ויסודיים בדפוסי עבודת הקבלנים ביחס למוגדר בחוזה שנחתם איתם או הוכנסו אמצעים נוספים לעבודה, מבלי שהדבר מצא את ביטויו בכתב בחוזה או במסמך כתוב כלשהו. לדוגמה: הורדת כמות סבבי משאיות מנוף מארבעה לשלושה והכנסת מיני דחס במקום טנדר מתהפך אצל הקבלן מאיה או הפעלת מכונת טאוט קטנה נוספת על-ידי הקבלן פרח השקד.
- חלק מהשינויים הללו חייב את אישורם של היועץ המשפטי והגזבר או מחזיק התיק והסתבר, כי הנושא כלל לא הובא לידיעתם ולאישורם.
- 4.3. ביצוע הפחתה בכמות הסבבים ללא שיקול דעת בכל תוצאותיה, ומבלי לבדוק כראוי את המשמעויות הכספיות של ההחלטה ומבלי לוודא, כי בהחלטה על הורדת כמות הסבבים ימשיך הקבלן לפנות את כל כמות נפח האשפה עליה התחייב בחוזה.
- 4.4. בעת הארכת החוזים לאחר תום שנת העבודה שבהסכם, מוכנסים לעתים שינויים בתנאי העבודה עם הקבלן. כך היה עם חברת דשא - רס צח וכך היה עם פרח השקד. הביקורת מצאה, כי לא כל הסעיפים שסוכמו עם הקבלן פרח השקד הובאו באופן מסודר לידיעתם של המנהלים, וכתוצאה מכך רק חלק מהסכומים הוצא אל הפועל.

5. הטמנת אשפה באתר האשפה בחירייה

- 5.1. שניים מהקבלנים: דשא ומאיה, אמורים להטמין את האשפה הנאספת בבת-ים לאתר ההטמנה בחירייה. הביקורת מצאה, כי מחלקת התברואה לא הקפידה על קיום הוראה זו כלשונה, ולמרות שידעה כי הקבלן מאיה נוטה מעת לעת לשפוך אשפה גם באתרי אשפה אחרים, לא חייבה את הקבלן להקפיד בנושא. רק במרץ 99' הודיע מנהל אגף חזות העיר לקבלן, כי באם לא יקפיד על שפיכת אשפה בחירייה יקוזזו לו סבבי מנוף אלו.
- 5.2. אתר חירייה מוציא מדי יום ומדי חודש בחודשו דוחות מחשב מסודרים ומפורטים אודות כלי הרכב של הקבלנים הנכנסים לשפוך אשפה לחירייה. הביקורת מצאה, כי מחלקת התברואה לא עשתה שימוש מושכל בדוחות אלו בכדי לאמת את רישומי הדוחות היומיים הממולאים במחלקה ביחס לכמות כלי הרכב העובדים בבת-ים בפניו אשפה ונכנסו לשפיכת אשפה בחירייה.

- 5.3. לדברי מנהל אתר חירייה, במשך כל השנים האחרונות שבהם מופקים דוחות כאלו לעיריית בת-ים, מעולם לא התקבלו כל הערות מצד המנהלים הממונים על הנושא בעיריית בת-ים על כניסות בלתי תקינות של רכבי אשפה לחירייה או על כמויות אשפה הנשפכות באתר מדי חודש בחודשו, ועליהם מחוייבת העירייה בכסף רב, והדבר אומר דרשני !!!
- 5.4. לביקורת הסתבר, כי במהלך עבודתו של הקבלן מאיה וגם לעתים במהלך עבודתו של הקבלן דשא, נמצאו מקרים שבהם כלי הרכב של הקבלנים אספו אשפה במקומות אחרים בארץ ושפכו אותה בחירייה, כשמנהל אתר חירייה מחייב את עיריית בת-ים בתשלום עבור שפיכה זו.
- 5.5. נמצאו אי-התאמות בין דוחות חירייה ביחס לכמות כניסות רכבי האשפה של הקבלנים או שפיכת מכולות ודחסנים ביחס לכמות שהיתה ידועה במחלקה או כניסות רכבי אשפה בשעות שהם אינם עובדים בבת-ים, אולם מאחר שהנושא לא נבדק מייד עם הגעת הדוחות, כל נסיון לברר או לנסות להסביר כיום אחרי זמן כה רב את הכניסות הבלתי מזוהות האלו לא יצלח.

6. פיקוח המחלקה על עבודת הקבלנים

- 6.1. פיקוח יסודי, קפדני ומתמשך הינו תנאי ראשוני להפרטת שירותים עירוניים לביצוע מוצלח באמצעות קבלני חוץ.
- הביקורת מציינת, כי אופן פיקוחה של מחלקת התברואה על קבלנים אלו נמצאה לקוייה באופן בסיסי, והדבר מצא את ביטויו:
- 6.1.1. אי-רישום מסודר מדי יום של כל רכבי הקבלנים העובדים בבת-ים, רישום של שעות כניסתם לעבודה ועל יציאתם לביצוע סבבי שפיכת אשפה בחירייה.
- 6.1.2. מחלקת התברואה הנפיקה אישורי כניסה לחירייה, אולם רק לחלק מהרכבים-משאיות מנוף של הקבלן מאיה, בשעה שעל דחסני האשפה, הסקיפים או המיני-דחס לא נוהל כל רישום ומעקב, ונוהל בלתי תקין זה קיים במחלקה כבר שנים רבות.
- 6.1.3. הביקורת מצאה, כי הנפקת אישורי הכניסה לחירייה נוהלה באופן רשלני. רכבי הקבלן מאיה לא נבדקו כנדרש באם הם מלאים טרם צאתם, וההתייחסות של המנהלים האחראים לנושא הפנקסים שבהם אישורי הכניסה לחירייה היתה כאל פיסת נייר ולא כאל מסמך בעל ערך כספי.
- 6.1.4. מערכת הדיווח המחלקתית שנוהלה מדי יום ביומו על עבודת הקבלנים והסיכומים שבוצעו בסוף כל חודש באמצעות הדוחות היומיים, לא תאמו את כמות אישורי הכניסה שהונפקה לקבלן מאיה ולא תאמה את דיווחי המחשב של אתר ההטמנה בחירייה. הביקורת מצאה, שחלק מהמנהלים מילא וחתם על הדוחות היומיים כלאחר יד ובאופן בלתי אחראי, מבלי לחשוב על המשמעויות הכספיות של אישורים אלו ומבלי לוודא, כי הקבלנים אכן ביצעו את כל המשימות שעליהם הם אישרו וחתמו.
- 6.2. קבלני האשפה והניקיון עובדים למעשה "סביב לשעון". מאידך, מערכת הפיקוח של המנהלים במחלקת התברואה מתנהלת מזה שנים בעיקרה רק בשעות הבוקר עד הצהריים, כשאחר-צהריים עבד רק מפקח אחד ובשעות הערב והלילה לא עבד אף אחד !!!
- 6.3. בעקבות לקחי הביקורת, הוגבר מערך הפיקוח, ומדי ערב מועסקים שני מפקחים לפיקוח על קבלנים.
- 6.4. אכיפה קפדנית של כל סעיפי החוזה - הביקורת מצאה חוסר הקפדה וחוסר אכיפה קפדנית של החוזים עם הקבלנים ובייחוד עם הקבלן מאיה. הביקורת סבורה, כי לו המנהלים היו מקפידים עם הקבלנים מתחילת עבודתם על ביצוע מלא של עבודתם, לא היו מתרחשות כל התקלות הרבות שמצאה הביקורת.

7. תשלום עבור עבודה בימי גשם או העדר פסולת

7.1. על-פי החוזים, המחלקה אמורה לשלם לקבלן רק עבור ביצוע עבודה בפועל. הביקורת מצאה, כי עם הקבלן פרח השקד היתה הקפדה בנושא ובימי גשם, הקבלן לא קיבל תשלום. מאידך, עם הקבלן מאיה נהגה המחלקה בקלות יתרה ובימים של גשם או בימים שהמפקחים נהגו בקלות ראש, לדווח על העדר פסולת בעיר - "חזון אחרית הימים", שילמה המחלקה לקבלן תשלום מלא עבור ימי עבודה אלו. לדברי המנהלים, כך היה נהוג מאז תחילת עבודת הקבלן, אולם לדעת הביקורת, לא הבינו המנהלים כראוי את סעיפי החוזה המציינים, כי התשלום יבוצע אך ורק עבור ביצוע עבודה בפועל.

8. רשיונות והיתרים

8.1. על-פי החוזים, אמורה מחלקת התברואה לבדוק באם מצויים בידי הקבלנים כל הרשיונות וההיתרים המתבקשים לביצוע עבודות נשוא המכרז. הביקורת מצאה, כי מנהל מחלקת התברואה לא בדק ולו פעם אחת באם מצויים בידי הקבלן או בידי נהגיו רשיונות הפעלה המתאימים להפעלת כלי הרכב או באם מצוי בחברתם קצין בטיחות בתעבורה הבודק כנדרש את בטיחותם של כלי הרכב.

9. אחריות וביטוחי קבלנים

9.1. על-פי החוזים, נדרשים הקבלנים לבטח את עובדיהם, לעשות ביטוח צד ג' בחברות ביטוח, לרשום את העירייה כנהנית ולמסור עותק מפוליסת הביטוח לידי העירייה. הביקורת מצאה, כי אין הקפדה על קיום הנושא. מנהל מחלקת התברואה לא ידע כלל במה מדובר ואילו באגף חזות העיר נמצאו רק חלק מהעותקים של הביטוחים החדשים.

10. בדיקת החשבוניות וביצוע תשלום לקבלן

10.1. הביקורת מצאה חוסר אחידות באופן הגשת חשבונות הקבלנים. חברת מאיה הגישה מדי תחילת חודש את החשבונות עבור ימי העבודה שביצעו המנופים והמיני דחס שהפעילו עבור העירייה, מבלי להתייחס כלל לכמות הסבים שביצעו כלי רכב אלו. יש לציין, כי בחוזה הודגש כמסוכס, כי יום עבודה ייחשב כביצוע של ארבעה סבבי מנוף ליום למטמנה בחירייה ולאחר מכן שונה לשלושה סבבי מנוף. אופן הגשת חשבונות כזה היה נהוג גם עם קבלן המנופים הקודם מ.ג.ב. מאידך, קבלני דשא רס צח ופרח השקד קיבלו בסוף כל חודש את ריכוז הכמות החודשית של ימי העבודה של פועלי הטאוט או מכונות הטאוט או כמות פינוי של כלי אצירה לסוגיהם ועל כספי ריכוז חודשי זה הגישו את חשבונותיהם.

10.2. מבדיקת חשבונות הקבלנים אל מול העבודה שביצעו בפועל במהלך החודשים עליהם קיבלו תשלום, מצאה הביקורת, כי התשלומים לקבלנים דשא רס צח ופרח השקד בוצעו באופן תקין ובהתאם לעבודה שביצע, קרי כמות עובדי הטאוט ושעות עבודת מכונת הטאוט או כמות הפינוי החודשית של כלי האצירה של האשפה. מאידך, התשלומים לחברת מאיה בוצעו באופן בלתי תקין תוך בדיקה רשלנית ובלתי מקצועית של חשבונות הקבלן.

10.3. מבדיקת הביקורת את התשלום לחברת מאיה, במהלך החודשים ינואר 99 - אפריל 2000 נמצא, כי מתוך 13 החשבונות החודשיים שאושרו לתשלום ושולמו, אף לא חשבון אחד נבדק כהלכה. לא נעשתה בדיקה יסודית והצלבת נתונים של כמות האישורים שהנפיקה המחלקה לכניסת כלי הרכב של הקבלן לחירייה אל מול כמות סבבי השפיקה של מנופים ומיני דחס המפורטים בדוח של איגוד ערים דן לתברואה ואל מול חשבון הקבלן.

10.4. מנהל המחלקה היה הגורם היחידי שבדק למעשה את חשבון הקבלן ולאחר בדיקתו ואישורו, הועבר התשלום לחשב האגף, כשרק במקרים ספורים הורה מנהל המחלקה על קיזוז של סבבי מנוף בודדים.

חשב האגף פעל כ-"רובוט", ולא ביצע ולו פעם אחת בדיקה לעומק על חשבונות הקבלנים, ולא פעל כמצופה ממנו כחשב האגף. מנהל האגף לא בדק כלל את החשבונות. כתוצאה מבדיקה רשלנית זו של חשבונות הקבלן, אושרו לו תשלומי יתר בשווי של כ- 170,000 ש"ח, הנובעים מחוסר בנהג עוזר, תשלום עבור ימי גשם והעדר פסולת שלדעת הביקורת לא צריך היה לשלם, כמות סבבי מנוף קטנה יותר ביחס לכמות ימי המנוף שהגיש הקבלן וחיוב העירייה באשפה שנטמנה בחירייה ממקומות יישוב אחרים. באם נוסף לכך את ההפחתה של כ- 10% מכמות האשפה שעל הקבלן היה לפנות על-פי החוזה, יתווספו עוד תשלומי יתר בסך של כ-200,000 ש"ח שהעירייה היתה יכולה לחסוך.

10.5. לביקורת הסתבר, כי גזברות העירייה אינה מחייבת, כי חשבונות התשלום המוגשים על-ידי הקבלנים ונבדקים ומאושרים לתשלום על-ידי מנהלי המחלקות, ייבדקו גם על-ידי חשבי האגפים ויאושרו גם על-ידי מנהלי האגפים, לאחר שווידאו, כי הבקרה החשבונאית בוצעה כהלכה.

10.6. בעקבות הביקורת ובעקבות ממצאיה, נעשתה בדיקה יסודית של מנהל האגף, ביחד עם הקבלן בשלושה תחומים: תשלום יתר שקיבל עבור מאות סבבי אשפה שלא ביצע ועבורם קיבל תשלום מלא של שפיכות אשפה בחירייה, אשפה שנאספה במקומות אחרים ועליה חוייבה העירייה בתשלום מלא, ותשלום עבור ימים שבהם לא התייצב עוזר מנופאי לעבודה.

כמו-כן ניתנה הוראה למנהל האגף לוודא, כי הקבלן יבצע את מלוא סבבי מכסת פינוי האשפה היומית 352 קוב ביום. בעקבות בדיקה זו תקבל העירייה בחזרה מהקבלן מספר חודשי עבודה של משאית מנוף ללא כל תמורה כספית.

11. סיכום והמלצות

א. ממצאים חמורים העולים מהבדיקה והמוצגים בדוח, וגם משיחות כמעט עם כל המנהלים והמפקחים מובילים למסקנה הבלתי נמנעת, כי תפקודו הלקוי של מנהל המחלקה הינו הגורם המרכזי, אבל הוא לא הגורם היחיד למחדלים הרבים שהתגלו בפעילותה של המחלקה. שותפים לו סגנו ומנהלי המשנה. יחד עם זאת, אין הביקורת יכולה להתעלם ואפילו לציין לחיוב רב את שיתוף הפעולה של כל המנהלים עם הביקורת ואת כנותו ויושרו האישי של מנהל המחלקה שלא ברח מאחריות, ולא הסס להודות בליקויים שהוא אישית היה אחראי להם.

ב. במחלקת התברואה עובדים מצד אחד מנהלים ותיקים, העובדים במחלקה כבר שנים רבות, בצד מנהלים אחרים שהובאו למחלקה ולא ברור כלל אם הם מתאימים לתפקידם והרושם המתקבל הוא, שיש צורך לרענן את השורות ולמנות בדחיפות למחלקה זו מנהל וצוות מנהלי משנה חדשים שלא מתוך שורות המחלקה בכדי להפעיל וליישם דפוסי ניהול ופיקוח חדשים במערכת זו. עובדה זו מקבלת משנה תוקף לאור העובדה שגם בעת הביקורת ולמרות נוהלים ודפוסים חדשים שהוכנסו בפיקוח ובבקרה, מצאה הביקורת שוב מקרים חוזרים ונשנים של זלזול ורשלנות בביצוע הפיקוח על הקבלנים.

ג. לאור ההחלטות שהתקבלו במהלך הביקורת על פרישתו לגמלאות של מנהל המחלקה ורענון צוות המנהלים, יש לפעול בדחיפות ולאייש את משרת מנהל המחלקה בעובד בעל כישורים מתאימים לתפקיד זה לאייש את מנהלי הענפים ומנהלי העבודה האזוריים בכוח אדם רענן שיכול לפעול ולפקח באופן נאות על עבודת הקבלנים.

ד. על מנהל אגף חזות העיר לבחון לאור ארוע זה את אופן הפיקוח והבקרה שלו על תפקודם של מנהלי המחלקות ואת אופן עבודתם של מנהלי המחלקות המפעילים קבלנים חיצוניים.

יש לשנות מן היסוד את אופן עבודתו של חשב האגף ואת אופן בדיקת חשבונות הקבלנים העובדים באגף חזות העיר, בכדי שתהיה בקרה מקצועית נוספת על אישורם של מנהלי המחלקות את חשבונות הקבלנים.

ה. מנהל אגף חזות העיר יקפיד, כי כל שינוי או תוספת בדפוסי עבודת הקבלנים או הכנסת אמצעי עבודה נוספים ימצא את ביטויים בכתב באופן מסודר כנספח לחוזה.

1. על מנהל האגף לוודא, כי כל שינוי או תוספת לחוזה בתנאי עבודת הקבלן, ובייחוד שיש להם משמעויות כספיות, יובאו לידיעתם של כל המנהלים וחשב האגף העוסקים בנושא וימצא את ביטויים בבדיקת החשבונות המתנהלים על-ידי חשב האגף.
  2. יש לגבש ולהכין נוהל קבוע במחלקת התברואה, שלפיו כל רכב אשפה, דחס, משאית מנוף, יעבור דרך מחלקת התברואה, ייבדק שהוא ריק, יירשם, ולאחר שימלא את האשפה יעבור שוב דרך המחלקה לקבל אישור כניסה לחירייה, ויירשם באופן מסודר בדיווחי המחלקה.
  3. יש להפעיל את מערך הפיקוח ההדוק על הקבלנים בכל שעות עבודתם בעיר בת-ים ביום ובלילה. מנהל אגף חזות העיר יציג את המשמעויות הכספיות של הגברת הפיקוח למנכ"ל העירייה.
  4. יש למסד את פנקס אישורי הכניסה לחירייה לפנקסים בעלי ערך כספי שיופקו ויונפקו על-ידי ענף שטרות בגזברות. מנהל מחלקת התברואה, יחתום ויזדכה עליהם כמו כל פנקס בעל ערך כספי אחר בעירייה. מנהל אגף חזות העיר ומנהל מחלקת חשבות, יגבשו ויסדירו נוהל זה מיידית.
  5. יש לבחון ביסודיות ולארגן מחדש את כל מערכת טופסי הדיווח והבקרה, דוחות ריכוז יומיים וחודשיים, לגבי שלושת הקבלנים העובדים בשירות המחלקה. במהלך הביקורת אורגנה מערכת הדיווח היומית והחודשית.
  6. עם כל קבלן חדש הזוכה במכרז צריך לעבור ביסודיות ובקפדנות על כל אחד מסעיפי החוזה בטרם חתימה עליו, בכדי שלא תהיינה פרשנויות שונות לגבי אופן ביצועו או אופן ביצוע התשלומים או הקיזוזים הכספיים בגין אי-ביצוע של עבודה כזו או אחרת.
  7. על היועץ המשפטי של העירייה לגבש חוות דעת האם וכיצד ניתן לחייב את הקבלן בהחזרת כספים ששולמו לו בשנים עברו בניגוד לחוזה או עבור עבודה שלא ביצע.
  8. גזבר העירייה ירענן ויפיץ הוראות ונוהלי עבודה לחשבי האגפים לאור לקחי בדיקת אירוע זה. על חשבי האגפים לבדוק לעומקם את החשבונות המגיעים אליהם. יש לחייב את מנהלי האגפים לאשר את החשבונות לתשלום ובאמצעות כך לוודא, כי בקרת החשבונות קויימה כהלכה.
  9. לאור לקחי אירוע זה, מבקר העירייה יפעיל שגרת ביקורות ויבצע ביקורת כחצי שנה לאחר כניסתו לעבודה של כל קבלן חדש הזוכה במכרזים ארוכי טווח בעירייה, וזאת במטרה לבחון את דפוסי הפיקוח על עבודתו ברמה המחלקתית והאגפית ואת אופן ביצוע התשלומים של העירייה לקבלן.
  10. קצין הבטיחות בתעבורה של עיריית בת-ים יופעל לבדיקת רשיונותיהם של הקבלנים העובדים בשירות עיריית בת-ים, ויהיה בקשר עם קציני הבטיחות של חברות אלו.
12. בעקבות דוח הביקורת על הקבלן מאיה, נערכה סדרה של פגישות של מנהל האגף עם הקבלן, במטרה לסכם את ההחזרים הכספיים של הקבלן לעירייה. בתום הפגישות, הסכים הקבלן להחזיר לעירייה החזר כספי של 61,636 ש"ח, שמשמעותו 247 סבבי מנוף אותם יבצע לעירייה ללא תשלום. כמו-כן, בכדי לעמוד במכסת נפח האשפה המוגדרת בחוזה, יוסיף כל שבוע שמונה סבבי מנוף ללא כל תוספת תשלום.